

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 133. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2019.2.6. – 2019.2.7.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Kreatív Európa és Új európai kulturális menetrend

(2019/C 168/07)

Előadó:	János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), Tahitótfalu község önkormányzati képviselője
Referenciaszöveg:	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról és az 1295/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről COM(2018) 366 final Az Európai Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Új európai kulturális menetrend”. COM(2018) 267 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról és az 1295/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről Preambulum, (6) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A programnak figyelembe kell vennie a kulturális és kreatív ágazatok kettős jellegét, elismerve egyrészt a kultúra önmagáért való és művészi értékét, másrészt pedig ezen ágazatok gazdasági értékét, beleértve a növekedéshez , a versenyképességhez, a kreativitáshoz és az innovációhoz való, tágabb értelemben vett hozzájárulásukat. Mindez erős európai kulturális és kreatív ágazatokat és mindenekelőtt élénk audiovizuális iparágat feltételez, mivel utóbbi képes a széles közönségek megszólítására, és nagy gazdasági jelentőséggel bír a többi kreatív ágazat és a kulturális turizmus szempontjából is [...]	A programnak figyelembe kell vennie a kulturális és kreatív ágazatok kettős jellegét, elismerve egyrészt a kultúra önmagáért való és művészi értékét, másrészt pedig ezen ágazatok gazdasági értékét, valamint az Európai Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítéséhez, illetve a versenyképességhez, a kreativitáshoz és az innovációhoz való, tágabb értelemben vett hozzájárulásukat. Mindez erős európai kulturális és kreatív ágazatokat és mindenekelőtt élénk audiovizuális iparágat feltételez, mivel utóbbi képes a széles közönségek megszólítására, és nagy gazdasági jelentőséggel bír a többi kreatív ágazat, a területi fejlesztések, ezek intelligens szakosodási stratégiához fűződő kapcsolata és a kulturális turizmus szempontjából is.[...]

Indokolás

A regionális és európai területi együttműködés növekedést és munkahelyeket teremt, valamint támogatja Európa célponttá válását makroregionális kulturális útvonalak révén. A hatáskörbe tartozik az ezekre a tapasztalatokra való építkezés az EUMSZ 174. cikkében foglalt elvekkel összhangban lévő helyi kulturális impulzusok előmozdítása, valamint az innováción alapuló területi fejlesztésekben a kultúra szerepének növelése érdekében. Az új kulturális menetrend tervezete szerint az Európai Bizottság célja az intelligens szakosodást és a kultúráközpontú makroregionális stratégiákat végrehajtó régiók támogatásának folytatása, valamint a fenntartható kulturális turizmus támogatása.

2. módosítás

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról és az 1295/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről Preambulum, (20) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Tekintettel az éghajlatváltozás okozta problémák megoldásának szükségességére, és összhangban azzal, hogy az EU elkötelezte magát az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlesztési céljai és a Párizsi Megállapodás végrehajtása mellett, ez a program hozzá fog járulni az éghajlati szempontok érvényesítéséhez és ahhoz az átfogó célkitűzéshez, hogy az uniós költségvetési kiadások 25 % -át éghajlat-politikai célkitűzések támogatására fordítsák. A Bizottság a program előkészítése és végrehajtása során meg fogja határozni a releváns intézkedéseket, majd újraértékeli azokat a vonatkozó értékelési és felülvizsgálati eljárások keretében.	Tekintettel az éghajlatváltozás okozta problémák megoldásának szükségességére, és összhangban azzal, hogy az EU elkötelezte magát az Egyesült Nemzetek élenjáró fenntartható fejlesztési céljai és a Párizsi Megállapodás végrehajtása mellett, ez a program hozzá fog járulni az éghajlati szempontok érvényesítéséhez és ahhoz az átfogó célkitűzéshez, hogy az uniós költségvetési kiadások 30 % -át éghajlat-politikai célkitűzések támogatására fordítsák, valamint ahhoz, hogy a fenntartható fejlesztési célok minden uniós politikában megjelenjenek. A Bizottság a program előkészítése és végrehajtása során meg fogja határozni a releváns intézkedéseket, majd újraértékeli azokat a vonatkozó értékelési és felülvizsgálati eljárások keretében.

Indokolás

A módosítás célja a fenntartható fejlesztési célok fontosságának hangsúlyozása, és egyben tükrözi a fenntartható fejlesztési célok finanszírozásával kapcsolatos RB-s álláspontot is.

3. módosítás

Preambulum, (22) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<i>Az Európai Filmakadémia létrehozása óta egyedülálló szakértelmet halmazott fel, és egyedülálló pozícióval rendelkezik a filmkészítők és filmes szakemberek páneurópai közösségének létrehozásához, hozzájárulva az európai filmek nemzeti határokon túli népszerűsítéséhez és terjesztéséhez, valamint egy valóban európai közönség kialakulásához. Ezért közvetlen uniós támogatásban kell részesíteni.</i>	

Indokolás

Ez a rendelkezés nem helyénvaló pozitív megkülönböztetést jelentene e szervezet javára. Nem kellőképpen indokolt, hogy az EU ezt a szervezetet közvetlenül támogassa, és ezek a közvetlen támogatások nem lennének átláthatóak.

4. módosítás

Preambulum, (23) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az Európai Unió Ifjúsági Zenekara megalakulása óta egyedülálló szakértelmet halmazott fel a kultúrák közötti párbeszéd, a kölcsönös tisztelet és a kultúra általi megértés előmozdításában. Az Európai Unió Ifjúsági Zenekarának sajátossága abban áll, hogy egy kulturális határokon átívelő európai zenekar, amelyet olyan fiatal zenészek alkotnak, akiket szigorú, az egyes tagállamokban évente megrendezett meghallgatási eljárás keretében, komoly művészi kritériumok alapján választanak ki. Ezért közvetlen uniós támogatásban kell részesíteni.	Az Európai Unió Ifjúsági Zenekara megalakulása óta egyedülálló szakértelmet halmazott fel a kultúrák közötti párbeszéd, a kölcsönös tisztelet és a kultúra általi megértés előmozdításában. Az Európai Unió Ifjúsági Zenekarának sajátossága abban áll, hogy egy kulturális határokon átívelő európai zenekar, amelyet olyan fiatal zenészek alkotnak, akiket szigorú, az egyes tagállamokban évente megrendezett meghallgatási eljárás keretében, komoly művészi kritériumok alapján választanak ki. Ezért közvetlen uniós támogatásban kell részesíteni, feltéve, hogy az összes érintett fél teljes mértékben tiszteletben tartja ezt a rendeletet.

Indokolás

Az európai bizottsági szövegben is említett okok miatt az ifjúsági zenekarnak jogosultnak kell lennie az EU és a Kreatív Európa program 2021–2027 támogatására, amennyiben minden finanszírozási szabálynak megfelel.

5. módosítás

Preambulum, (25) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az Unió általános költségvetéséből származó pénzeszközök hatékony elosztása érdekében biztosítani kell, hogy a program keretében végrehajtott valamennyi fellépés és tevékenység európai hozzáadott értéket képviseljen, kiegészítse a tagállamok tevékenységét, ugyanakkor pedig törekedni kell az egymáshoz szorosan kapcsolódó szakpolitikai területeket támogató finanszírozási programokkal és az olyan horizontális szakpolitikákkal való következetességre, kiegészítő jellegre és szinergiákra, mint az uniós versenypolitika.	Az Unió általános költségvetéséből származó pénzeszközök hatékony elosztása érdekében biztosítani kell, hogy a program keretében végrehajtott valamennyi fellépés és tevékenység európai hozzáadott értéket képviseljen, kiegészítse a tagállamok és a régiók tevékenységét, ugyanakkor pedig törekedni kell az egymáshoz szorosan kapcsolódó szakpolitikai területeket támogató finanszírozási programokkal és az olyan horizontális szakpolitikákkal való következetességre, kiegészítő jellegre és szinergiákra, mint az uniós versenypolitika.

Indokolás

Szem előtt kell tartani a régiók tevékenységével való kiegészítő jelleget is, mivel ezen a szinten léteznek a régiók sajátosságaiból adódó külön politikák is. Különösen igaz ez a legkülső régiók kapcsán.

6. módosítás

Preambulum, új preambulumbekzdés a (34) preambulumbekzdés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	A programnak az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 349. cikkével összhangban figyelembe kellene vennie a legkülső régiók sajátos – strukturális, társadalmi és gazdasági – helyzetét. A program minden területén intézkedéseket kell elfogadni annak érdekében, hogy fokozzuk e régiók részvételét, és hogy előmozdítsuk e régiók, valamint az EU és a világ többi része közötti kulturális cserekapcsolatokat. Emellett az említett intézkedések nyomán követésére és értékelésére is szükség van.

Indokolás

A programnak hivatkoznia kell e régiók sajátos helyzetére, mivel a nagy földrajzi távolságok ellenére egyes uniós tagállamok részét képezik. Mivel gazdagítják az európai kultúrát, meg kell erősíteni kulturális kapcsolataikat az Unióval, még ha a jelenlegi program el is mulasztja őket megemlíteni.

7. módosítás

3. cikk (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
a) az európai szintű együttműködés gazdasági, társadalmi és külső dimenziójának erősítése az európai kulturális sokszínűség és Európa kulturális örökségének fejlesztése és előmozdítása céljából, valamint az európai kulturális és kreatív ágazatok versenyképességének fokozása és a nemzetközi kulturális kapcsolatok megerősítése;	(a) enhancing the economic, social and external dimension of European level cooperation to develop and promote European cultural diversity and Europe's cultural heritage and strengthening the competitiveness of the European cultural and creative sectors, with special attention to small and medium-sized enterprises (SMEs) and reinforcing international cultural relations;

Indokolás

A program konkrét célkitűzéseinek hatáskörét ki kell bővíteni, és a kulturális és kreatív ágazatok szintje alá kell esnie a mikro-, kis- és középvállalkozásokra történő koncentrálással a kreatív és kulturális ágazatokban dolgozók realitásához történő pontos igazodás érdekében.

8. módosítás

4. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A 3. cikkben említett célkitűzéssel összhangban a KULTÚRA ág a következő prioritások köré épül:</p> <p>a) az európai kulturális és kreatív szereplők és alkotások határokon átnyúló dimenziójának és terjesztésének támogatása;</p> <p>b) a kulturális részvétel fokozása szerte Európában;</p> <p>c) a társadalmi reziliencia és a társadalmi befogadás előmozdítása a kultúra és a kulturális örökség révén;</p> <p>d) az európai kulturális és kreatív ágazatok jólétet, munkahelyteremtést és gazdasági növekedést elősegítő kapacitásának az erősítése;</p> <p>e) az európai identitás és az európai értékek erősítése a kulturális tudatosság, a művészeti oktatás és az oktatásban alkalmazott kultúraalapú kreativitás révén;</p> <p>(f) g) az Unió nemzetközi kapcsolatokra vonatkozó stratégiájához való hozzájárulás a kulturális diplomácia révén.</p>	<p>A 3. cikkben említett célkitűzéssel összhangban a KULTÚRA ág a következő prioritások köré épül:</p> <p>a) az európai kulturális és kreatív szereplők és alkotások határokon átnyúló dimenziójának és terjesztésének támogatása, külön figyelemmel a sajátos földrajzi nehézségekkel küzdő régiókra, köztük a legkülső régiókra;</p> <p>b) a kulturális részvétel fokozása szerte Európában;</p> <p>c) a társadalmi reziliencia, a társadalmi befogadás és az innováció előmozdítása a kultúra és a kulturális örökség révén;</p> <p>d) az európai kulturális és kreatív ágazatok jólétet, munkahelyteremtést és gazdasági növekedést elősegítő kapacitásának az erősítése, valamint a helyi és regionális fejlesztésekhez való hozzájárulás;</p> <p>e) az európai identitás és az európai értékek erősítése a kulturális tudatosság és cserekapcsolatok, a művészeti oktatás és az oktatásban alkalmazott kultúraalapú kreativitás révén;</p> <p>(f) g) az Unió nemzetközi kapcsolatokra vonatkozó stratégiájához való hozzájárulás a kulturális diplomácia révén, fontos szereplőként bevonva a legkülső régiókat is.</p>

Indokolás

A földrajzi nehézségekkel küzdő, távoli régiókra külön oda kell figyelni, és a legkülső régióknak ezt a specifikus helyzetét az EUMSZ 349. cikke is elismeri.

9. módosítás

6. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>d) programirodák létrehozása és támogatása a programnak az egyes országokban történő népszerűsítése, valamint a kulturális és kreatív ágazatokon belüli, határokon átnyúló együttműködés ösztönzése érdekében.</p>	<p>d) programirodák és azok hálózatának létrehozása és támogatása nemzeti, regionális és helyi szinten a programnak az egyes országokban történő népszerűsítése, valamint a kulturális és kreatív ágazatokon belüli, határokon átnyúló együttműködés ösztönzése érdekében.</p>

Indokolás

Mint azt a Kreatív Európa program (2014–2020) féldős értékelése kiemelte, a program a támogatott tevékenységeken és hálózatokon keresztül éri el a polgárokat, és gazdagítja az európai identitást. Az általános siker az információterjesztés, valamint az adott szintet jellemző lehetőségek és kihívások tudatosításának hatékonyságától függ. Támogatni kell, hogy a Kreatív Európa irodák növeljék szerepüket a nemcsak a saját országukból származó, hanem összeurópai, illetve helyi és regionális szintű sikertörténetek megosztásával is.

10. módosítás

7. cikk, (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A programnak a 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 1 850 000 000 EUR .	A programnak a 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 2 000 000 000 EUR .
A programot a következő indikatív pénzügyi felosztásnak megfelelően kell végrehajtani:	A programot a következő indikatív pénzügyi felosztásnak megfelelően kell végrehajtani:
— legfeljebb 609 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett célkitűzésre (KULTÚRA ág);	— legfeljebb 759 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett célkitűzésre (KULTÚRA ág);
— legfeljebb 1 081 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett célkitűzésre (MEDIA ág);	— legfeljebb 1 081 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett célkitűzésre (MEDIA ág);
— legfeljebb 160 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett célkitűzésre (SZEKTORKÖZI ág);	— legfeljebb 160 000 000 EUR a 3. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett célkitűzésre (SZEKTORKÖZI ág);

Indokolás

A kultúrát és a kulturális örökséget jobban kell integrálni a következő többéves pénzügyi keret prioritásaiba azáltal, hogy ezeket a szempontokat általánosan érvényesítik, és egy 2 milliárd eurót meghaladó forrásellátottsági célt határoznak meg a „Kreatív Európa” program számára; Majdnem 78 %-kal több forrás jutna a MÉDIA alprogramra, mint a KULTÚRA alprogramra, annak ellenére, hogy az utóbbi több művészeti ágat fed le. Ezért azt javasoljuk, hogy a 150 000 000 eurós növekményt a KULTÚRA alprogram kapja.

11. módosítás

7. cikk, (4) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A tagállamok részére megosztott irányítás keretében allokált források a tagállamok kérésére átcsoportosíthatók a programra. A Bizottság ezeket a forrásokat a költségvetési rendelet [62. cikke (1) bekezdésének a) pontjával] összhangban közvetlenül vagy a [62. cikke (1) bekezdésének c) pontjával] összhangban közvetve hajtja végre. Ezeket a forrásokat lehetőség szerint az érintett tagállam javára kell felhasználni.	A tagállamok részére megosztott irányítás keretében allokált források a tagállamok kérésére átcsoportosíthatók a programra. A Bizottság ezeket a forrásokat a költségvetési rendelet [62. cikke (1) bekezdésének a) pontjával] összhangban közvetlenül vagy a [62. cikke (1) bekezdésének c) pontjával] összhangban közvetve hajtja végre. Ezeket a forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni.

Indokolás

A javaslat 7. cikkének (4) bekezdése, amelyben egy tagállam átruházza közösen igazgatott forrásait a Kreatív Európa program számára, aggályokat vet fel. Ebben az esetben a tagállam nem kap elegendő garanciát arra vonatkozóan, hogy ezek a források az adott tagállam javára lesznek fordítva. Ezért a javaslat tervezetében ki kell kötni, hogy ezeket a forrásokat biztosan az adott tagállam javára fordítják.

12. módosítás

Új 13. cikk beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>A bizottsági eljárás</p> <p>(1) A Bizottság munkáját egy bizottság (a Kreatív Európa bizottság) segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.</p> <p>(2) A Kreatív Európa bizottság az alprogramokhoz és a szektorközi ághoz kapcsolódó konkrét kérdések megvitatására meghatározott formációkban ülhet össze.</p> <p>(3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.</p> <p>(4) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.</p>

Indokolás

A szubszidiaritás és az arányosság elvei csak akkor érhetőek el, ha a „bizottsági eljárást” a javaslat visszaállítja, hogy a program kezelésének tagállamok általi megfelelő ellenőrzése biztosított legyen.

13. módosítás

15. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A Bizottság a tagállamokkal együttműködve biztosítja a programnak a vonatkozó szakpolitikákkal és programokkal való általános összhangját és kiegészítő jellegét, különös tekintettel a következő területekre: a nemek egyensúlya, oktatás, ifjúság és szolidaritás, foglalkoztatás és társadalmi befogadás, kutatás és innováció, ipar és vállalkozáspolitiká, mezőgazdaság és vidékfejlesztés, környezet és éghajlat-politika, kohézió, regionális és várospolitiká, állami támogatás, valamint nemzetközi együttműködés és fejlesztés.</p>	<p>A Bizottság a tagállamokkal együttműködve biztosítja a programnak a vonatkozó szakpolitikákkal és programokkal való általános összhangját és kiegészítő jellegét, különös tekintettel a következő területekre: a nemek egyensúlya, oktatás, ifjúság és szolidaritás, kisebbségvédelem, kiemelten az őshonos nemzeti, etnikai, nyelvi kisebbségek örökségvédelme, foglalkoztatás és társadalmi befogadás, kutatás és innováció, fenntartható turizmus, ipar és vállalkozáspolitiká, mezőgazdaság és vidékfejlesztés, környezet és éghajlat-politika, kohézió, regionális és várospolitiká, állami támogatás, valamint nemzetközi együttműködés és fejlesztés.</p>

Indokolás

A kulturális örökségekkel kapcsolatos turizmus Európa, a régiók, a városok és a vidéki területek vonzerejének kulcseleme a magánberuházások, a kulturális-kreatív negyedek kialakítása, a tehetségek és a mobilis vállalkozások vonzása tekintetében – ezzel uniós és globális szinten is javítja a régiók és a nemzetek versenyképességét. Továbbá, tekintettel arra, hogy számos európai uniós polgár (mintegy 50 millió fő) állampolgársága és nemzetisége, anyanyelve nem azonos, az uniós jogalkotás során az ő érdekeik figyelembevétele is szükséges.

14. módosítás

18. cikk, (2) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A program időközi értékelését a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb négy évvel a program végrehajtásának kezdetét követően kell elvégezni.</p>	<p>A program időközi értékelését a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában kell elvégezni, de a félidős értékelést legkésőbb négy évvel a program végrehajtásának kezdetét követően közzé kell tenni.</p>

Indokolás

A félidős értékelés fontos szerepet játszik a következő keretprogram megtervezésében, ezért a következő tervezési időszakhoz időben késznek és elérhetőnek kell lennie.

15. módosítás

1. melléklet Kultúra ág

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Ágazati fellépések:</p> <p>a) a zeneipar támogatása: a sokszínűség, a kreativitás és az innováció előmozdítása a zene területén, különös tekintettel a zenei kínálat forgalmazására Európában és Európán kívül, képzési tevékenységek és közönségfejlesztés az Európai zenekínálat számára, valamint az adatgyűjtés és elemzés támogatása;</p> <p>b) a könyvszakma és a kiadói ágazat támogatása: a sokszínűség, a kreativitás és az innováció előmozdítására szolgáló célzott fellépések, különös tekintettel az európai irodalmi művek európai országokra és harmadik országokra irányuló fordítására és terjesztésére, képzés és csereprogramok az ágazatban dolgozó szakemberek, szerzők és műfordítók számára, valamint transznacionális együttműködési, innovációs és fejlesztési célú projektek az ágazatban;</p> <p>c) az építészet és a kulturális örökség ágazatainak támogatása: az ágazati szereplők mobilitását elősegítő célzott fellépések, kapacitásépítés, közönségfejlesztés, valamint a kulturális örökségi és építészeti ágazatok nemzetköziesítése, az építési kultúra („Baukultur”) ösztönzése, a kulturális örökségnek, valamint értékeinek védelme, megőrzése és fejlesztése tudatosítási, hálózatépítési intézkedések és a társaktól való tanulás révén;</p> <p>d) más ágazatoknak nyújtott támogatások: a formatervezési és divattervezési ágazatok, valamint a kulturális turizmus kreatív vetületeinek fejlesztését és az Európai Unión kívüli bemutatását és népszerűsítését elősegítő, célzott fellépések.</p>	<p>Ágazati fellépések:</p> <p>a) a zeneipar támogatása: a sokszínűség, a kreativitás és az innováció előmozdítása a zene területén, különös tekintettel a zenei kínálat forgalmazására Európában és Európán kívül, képzési tevékenységek és közönségfejlesztés az Európai zenekínálat számára, valamint az adatgyűjtés és elemzés támogatása;</p> <p>b) a könyvszakma és a kiadói ágazat támogatása: a sokszínűség, a kreativitás és az innováció előmozdítására szolgáló célzott fellépések, különös tekintettel az európai irodalmi művek európai országokra és harmadik országokra irányuló fordítására és terjesztésére, képzés és csereprogramok az ágazatban dolgozó szakemberek, szerzők és műfordítók számára, valamint transznacionális együttműködési, innovációs és fejlesztési célú projektek az ágazatban;</p> <p>c) az építészet és a kulturális örökség ágazatainak támogatása: az ágazati szereplők mobilitását elősegítő célzott fellépések, kapacitásépítés, közönségfejlesztés, valamint a kulturális örökségi és építészeti ágazatok nemzetköziesítése, az építési kultúra („Baukultur”) ösztönzése, a hagyományos népi kultúrát is magában foglaló kulturális örökségnek, valamint értékeinek védelme, megőrzése és fejlesztése tudatosítási, hálózatépítési intézkedések és a társaktól való tanulás révén;</p> <p>d) más ágazatoknak nyújtott támogatások: a formatervezési és divattervezési ágazatok, valamint a kulturális turizmus kreatív vetületeinek fejlesztését és az Európai Unión kívüli bemutatását és népszerűsítését elősegítő, célzott fellépések.</p>

Indokolás

A hagyományos népi kultúra a maga különböző formáiban (kézművesség, zene, tánc stb.) a vidéki települések életképességének fontos forrása, illetve a helyi és regionális fejlődés, valamint az európai kulturális csere fontos eleme. Egyben az európai kulturális identitás megerősítésének eszköze, és hozzájárul az „egység a sokféleségben” elvének megőrzéséhez.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Kreatív Európa program

1. üdvözli az Európai Bizottság javaslatát a jelenlegi Kreatív Európa program külön programként való folytatására, amely kedvező a kulturális ágazat minden szereplője számára. Egy autonóm pénzügyi keret a legjobb módszer annak biztosítására, hogy a 2014–2020-as időszak eredményei folytatódjanak, valamint hogy a jövőről megfelelően értékelést lehessen készíteni;

2. emlékeztet arra, hogy a Kreatív Európa program a következő többéves pénzügyi keretről szóló nagyobb javaslat (a kiadás időpontja: 2018. május 2.) részét képezi, ezért a költségvetési javaslattal kapcsolatos tárgyalások eredményének komoly hatása van a program végleges formájára és tartalmára. A Kreatív Európa program fontos szerepet tölt be a kulturális ágazat fejlesztése és nemzetközivé tétele szempontjából, ezért üdvözlendő a program forrásainak növelése. Rendkívül fontos – különösen az európai együttműködést érintő kihívások miatt –, hogy ne csökkentsék az uniós összköltségvetésben a programra előirányzott források arányát;
3. fel kívánja hívni a figyelmet a kultúra mint szakpolitikai terület bővülésére: a kultúrát is magukban foglaló szektorközi projektek száma növekszik, és ezek olyan területekkel foglalkoznak, mint a városrehabilitáció, a fiatalok önállósodása, az egészségügy, a jöllét és a társadalmi integráció. Az RB üdvözli, hogy a javaslat tükrözi ezt a jelenséget;
4. hangsúlyozza a művészet és a kultúra identitásépítésben és a kohézió szempontjából játszott szerepe kapcsán a művészi szabadság és a szabad véleménynyilvánítás fontosságát, mely az emberi méltóság, egyenlőség és szolidaritás, valamint a demokrácia és a jogállamiság elveinek tiszteltetésével kell, hogy megvalósuljon;
5. emellett egy „európai polgári identitás” kialakulásához alapvetően fontosnak tartja, hogy intézkedéseket hozzanak és eszközöket fordítsanak arra, hogy a valamennyi európai számára közös elemeket – például a történelem, a kultúra és a kulturális örökség területén – jobban megismertessék. E tekintetben a kibővített Kreatív Európa program és az „Új európai kulturális menetrend” nagy jelentőségű;
6. örömmel veszi tudomásul, hogy a javaslat tükrözi a társadalmi, gazdasági és külső dimenziókat, valamint a kulturális örökséget és a digitalizációt is az Új európai kulturális menetrend két több területet érintő intézkedéseiként, az intézkedések ezekhez való hozzárendelésével;
7. üdvözli a javaslat megerősített nemzetközi dimenzióját, azonban felhívja a figyelmet az EU-n belüli és kívüli prioritások összeegyeztetésének kihívásaira;
8. üdvözli a többek között a regionális, városi és vidéki szakpolitikákkal való szinergiákra vonatkozó utalásokat a program számos részében, amelyek „fontos szerepet játszhatnak a kulturális örökség helyreállításának előmozdításában, valamint a kulturális és kreatív iparágak támogatásában”⁽¹⁾;
9. javasolja, hogy kapjon még nagyobb nyomatékot a helyi és regionális önkormányzatok közösségeik művészeti és kulturális életének előmozdításában és ápolásában játszott központi szerepe, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok jussanak jelentősebb szerephez a programban. Ennek kapcsán hangsúlyozza, hogy meg kell találni a megfelelő egyensúlyt a nagy, átfogó projektekre szánt források, illetve a helyi és regionális szintre összpontosító, többek között kkv-k által végzett intézkedések és tevékenységek finanszírozása között;
10. megismétli, hogy a kreatív és kulturális szektorban többnyire mikrovállalkozások, kis- és középméretű, illetve egyéni vállalkozások működnek, amelyek helyi szintű kezdeményezéseket és szervezést igényelnek. Ez a helyi szintű megközelítés pozitív aspektus a régiók szempontjából, egyrészt mert fellendíti a helyi gazdaságot, másrészt mert segít helyben tartani a tehetségeket és a számukra megfelelő munkahelyeket. A kulturális területen dolgozók és vállalkozók speciális helyzetét ezért figyelembe kell venni, beleértve ebbe azokat, akik állandóan fennálló strukturális korlátokkal szembesülő régiókban fejtik ki tevékenységüket⁽²⁾;
11. aggodalmát fejezi ki, hogy a javaslat preambuluma kifejezetten azt írja az Európai Unió Ifjúsági Zenekaráról (EUYO), hogy „közvetlen uniós támogatásban kell részesíteni”, annak ellenére, hogy a jelenlegi rendelet tagállamok által elfogadott módosítása egyértelműen kimondja, hogy „az EUYO részére kivételesen finanszírozást kell biztosítani a Kreatív Európa program végéig (2020. december 31.) tartó időszakra”; ebben a tekintetben a Régiók Európai Bizottsága arra vonatkozó garanciát kér, hogy valamennyi érintett fél az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/596 rendelete által módosított jelenlegi, 2018. április 18-i rendeletével teljes összhangban cselekszik;

⁽¹⁾ COM(2018) 366 final.

⁽²⁾ CdR 401/2011 fin.

12. a kulturális élet szereplői és a kultúra terén tevékenykedő vállalkozások sajátságos helyzete kapcsán hangsúlyozza, hogy milyen fontos, hogy a Kreatív Európa program keretében tájékoztatást nyújtsanak az előző programidőszakban bevezetett garanciaeszközzel és ösztönözzék annak alkalmazását, még ha az máshová tartozik is;

Kultúra ág

13. aggodalmát fejezi a horizontális és az új ágazati intézkedések egyensúlya miatt, mivel egy csak kicsit megnövelt költségvetés nem teszi automatikusan lehetővé sokkal nagyobb számú prioritás megvalósítását;

14. az ágazati intézkedések esetében:

- rámutat, hogy az építészet kiemelése a kulturális örökség tekintetében hátráltathatja a kulturális örökség 2018-as európai évének eredményeit, amelynek célja az európai kulturális örökség megtapasztalása és felfedezése az emberek látókörének bővítésével és pusztán az épített örökségen való túllépéssel. Ennek jegyében úgy véli, hogy helyes volna a Kreatív Európa program keretében létrehozni egy külön költségvetési sort, amely az európai kulturális örökség 2018 utáni népszerűsítését célozná;
- felhívja a figyelmet arra, hogy a d) pont alatt említett területek – formatervezés, divatipar és kulturális turizmus – ágazatközi jelleggel bírnak, és ezért a támogatásukhoz bizonyos fokú koordináció szükséges egyéb szakpolitikai területekkel;
- aggodalmát fejezi a horizontális és az új ágazati intézkedésekben szereplő különböző művészeti ágak közötti egyensúly miatt;

15. azt javasolja, hogy a szöveg Kultúra ág részében az európai identitásról és európai értékekről szóló szakasz kapcsolódjon szorosabban az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkéhez, hogy garantálni lehessen a kitűzött cél elérését és azt, hogy nem félreérthető a program;

16. nyomatékosan ösztönzi valamennyi kulturális és audiovizuális ágazatot (például a zeneipart), hogy adják át digitális tudásukat és készségeiket a kapcsolatok előmozdítása, illetve innovatív együttműködések létrehozása érdekében helyi és regionális szinten is;

Kulturális-kreatív ág

17. üdvözli ennek az ágnak a megerősítését és az új prioritásait, valamint a programon belüli szinergiák biztosítását; azonban rámutat, hogy ezzel a javaslattal összehasonlítva a 2014–2020 időszak Kreatív Európa programjában nagyobb hangsúlyt kap az adatgyűjtés és a statisztika, amelyet a jövőbeni programba is be kell vonni;

Média ág

18. elismeri a digitális átalakulás által okozott paradigmaváltást, amely hatással van a kulturális javak létrehozására, kezelésére, terjesztésére, elérésére, fogyasztására és pénzben való kifejezésére. A digitalizáció új lehetőségeket nyújt az európai régiók összekapcsolására, amelyek az audiovizuális munkák cseréjéhez kötődnek, illetve új utakat tárnak fel a kapcsolatok létrehozása és a tartalom cseréje terén. Az átállás elősegítheti új közönségek megnyerését, az alternatív tartalmak kiaknázását, új szolgáltatások nyújtását, és nagyobb ismertséget biztosíthat a különböző régiókból származó tartalmaknak⁽³⁾. A digitális átállás lehetővé teszi a kulturális közvetítők számára, hogy innovációs szereplőként lépjenek fel az új többirányú és többcsatornás digitális eszközök segítségével, és szoros helyi szintű kapcsolatokat alakítsanak ki, melyek által a helyi szereplők is aktív szereplői lesznek a fenntartható és intelligens kulturális és gazdasági növekedésnek;

19. ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet arra a jelentős számú, a digitalizáción túl tevékenykedő művészre, akik munkája és fejlődése éppolyan fontoságú, valamint azon szolgáltatókra, akik nem digitális oktatási lehetőségekkel és eszközökkel, például könyvtárakkal látják el a nyilvánosságot;

20. nyomatékosan ösztönzi valamennyi kulturális és audiovizuális ágazatot (például a zeneipart), hogy adják át digitális tudásukat és készségeiket a kapcsolatok előmozdítása, illetve innovatív együttműködések létrehozása érdekében helyi és regionális szinten is;

⁽³⁾ CdR 293/2010 fin.

21. ennek kapcsán felhívja a figyelmet arra, hogy a nem digitális művészeti alkotások és fejlődések továbbra is léteznek, és ezeknek méltó helyet kell elfoglalniuk a 21. század közösségeiben;

Költségvetés

22. aggályait fejezi ki az új program javasolt költségvetésével kapcsolatban a következő tényezők miatt:

- az Európai Bizottság javaslata láthatólag nem veszi figyelembe az inflációt; ebben a tekintetben emlékezteti az Európai Bizottságot arra, hogy az előző javaslat megalkotása során a párbeszéd részét képezte, hogy a kulturális és kreatív ágazatok számára elkülönített költségvetés akár 1,801 milliárd euro is lehet ⁽⁴⁾;
- a jelenlegi időszakkal összehasonlítva az 1,85 milliárd eurós javasolt költségvetést jelentősen nagyobb számú prioritásra kell fordítani a kulturális ág új ágazati intézkedéseinek köszönhetően;
- bár megérti az Európai Bizottság szándékát, hogy az EU-n belüli befektetéseket támogató jelenleg elérhető számos uniós finanszírozási eszköz központosításával hatékonyságot kíván elérni, aggodalmát fejezi ki, hogy ez gyengítheti a garanciaeszköz eddigi eredményeit, mivel a kulturális ág ezért az eszközért felelős személyei nem fognak rendelkezni ugyanazzal a ráltással, mint a jelenlegi időszakban;

23. ennek tekintetében több mint 2 milliárd eurós forrásellátottsági célt javasol, valamint hangsúlyozza, hogy a kultúra és a kulturális örökségek jobb integrálása szükséges a következő többéves pénzügyi keret prioritásaiba a szempontok általános érvényesítése és az egyéb programokkal és szakpolitikákkal való szinergiák kialakítása révén;

24. határozottan hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi hatóságokkal rendszeresen konzultálni kell azoknak az intézkedéseknek a tervezése, a végrehajtása és a felügyelete során, amelyek célja finanszírozás biztosítása kulturális és kreatív ágazatok számára Európában, ügyelve a széles földrajzi lefedettségre;

25. az Egyesült Királyság Európai Unióból való távozása kapcsán reményét fejezi ki, hogy az eddigi közös eredményekre és kulturális élményekre építve az EU és az Egyesült Királyság képes lesz folytatni és továbbfejleszteni a kulturális területen kialakított kölcsönösen hasznos kapcsolatokat;

26. úgy véli, hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvei csak akkor érhetőek el, ha a „bizottsági eljárást” a javaslat visszaállítja, hogy a program kezelésének tagállamok általi megfelelő ellenőrzése biztosított legyen; hasonlóképpen a regionális és helyi szintekkel rendszeresen konzultálni kell az irányokról és az éves munkaprogramokról;

Új európai kulturális menetrend

27. üdvözli az új európai kulturális menetrendet, amely figyelemreméltó és átfogó politikai alapot nyújt az európai identitás erősítéséhez az európai kultúrák sokszínűségének elismerése révén, az európai kulturális és kreatív ágazatok és azok Európán kívüli partnerekkel való kapcsolatainak megerősítéséhez, illetve a kultúra, az oktatás és az egyéb szakpolitikai területek közötti kapcsolatok javításához;

28. üdvözli, hogy az új kulturális menetrend a „kulturális kapacitás” fogalmának bevezetésével figyelembe veszi a közönségek változó elvárásai által okozott kihívást, és a helyi lakosság nagyobb szerepét követeli meg a kulturális programok kialakításában az ötleteik felhasználásától a lakosság végrehajtásban való részvételéig;

⁽⁴⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011AR0401&from=HU>.

29. örömmel veszi tudomásul, hogy a közlemény kimondottan említi a városokat és a régiókat a központi figyelmet igénylő három ökoszisztéma egyikeként; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy mennyire fontos a helyi és regionális hatóságoknak a prioritások gyakorlati végrehajtásában betöltött létfontosságú szerepének figyelembevétele;

30. ugyanakkor ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az Európai Bizottság már hangsúlyozta, hogy a helyi és regionális hatóságok polgárokhoz való közelségük révén jobb stratégiai pozícióban vannak az Európai Unió különböző kulturális csoportjainak konkrét szükségleteire és kéréseire való reagáláshoz, amely nagy fokú felelősséggel is jár ⁽⁵⁾;

31. üdvözlí, hogy az új menetrend felismeri, hogy szükséges a TTMM (természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika) mellett a művészetek belefoglalását érintő paradigmaváltás, a kreatív és kritikus gondolkodásnak az oktatások és képzések valamennyi szintjére történő időszerű kiterjesztése, valamint a tudományok és a bölcsészet egyértelmű elhatárolódásának megszüntetése. A művészet az új és hasznos ötletek megvalósításának a képessége. A művészet és a kreativitás bevonásával a TTMM nevelési programja még vonzóbb, kreatívabb és innovatívabb lesz. A művészeti tárgyak támogatják a tehetségek és a kultúra fejlődését; ezért kell őket a technológiával összekapcsolni;

32. az Európai Unió kulturális örökségének kiemelt jelentőségű része az őshonos nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek kultúrája. Ennek megőrzése, támogatása, továbbá a sajátos kultúra közkinccsé tétele a helyi és regionális szint gyakorlati feladata. Ezt emellett az EU-nak is támogatnia kell pénzügyileg, beleértve ebbe a kisebbségi kulturális háttér megvédésével kapcsolatos regionális feladatok ellátásához célzott, elkülönített források biztosítását. Külön figyelmet kell fordítani az innovatív, virtuális eszközök felhasználására, továbbá az egyes kisebbségi kultúrák európai uniós szintű megismertetésére;

33. felhívja az uniós és nemzeti szintű kormányzatokat, hogy ismerjék el a kulturális és kreatív ágazatok innovációját a holisztikus helyi és regionális fejlődés mozgatórugójaként;

34. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok sikeresen beépítették fejlesztési stratégiáikba a kulturális és kreatív ágazatokat, ami a helyi gazdaságok megerősödéséhez és a lakosság elvándorlásának megállításához is hozzájárult ⁽⁶⁾;

35. azonban ragaszkodik ahhoz, hogy az intelligens szakosodási stratégiák regionális fejlesztési stratégiákba való integrálása továbbra is kihívást jelent, és ezért a régióknak az uniós intézmények nagyobb támogatására lenne szükségük az intelligens szakosodás eléréséhez, amelyet az innovációalapú növekedést célzó regionális szakpolitikai keretrendszernek tartanak;

36. hangsúlyozza, hogy a kulturális örökség 2018-as európai éve hatalmas részvételt hozott: több ezer olyan program zajlott szerte Európában, amely támogatta Európa kulturális örökségének közös forrásként történő megosztását és értékelését, felhívta a figyelmet a közös európai történelemre és értékekre, valamint megerősítette a közös európai térhez való tartozás érzését;

37. kéri, hogy ennek az évnek a hatásait és pozitív hagyatékait a jövőben is hasznosítsák, támogassák és továbbépítsék, az év során kialakított partnerségeket és hálózatokat pedig ezután is folytassák az EU kulturális együttműködésének részeként. Ezért is üdvözlí a 2018 decemberében bemutatott kulturális örökségre vonatkozó európai keretrendszert, mely öt konkrét területhez illesztett intézkedésekkel kíván valódi változást előidézni azt illetően, hogy miképpen élvezzük, védjük és ápoljuk Európa kulturális örökségét;

38. elfogadja jogi alapként az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkét, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 167. cikkét, elismeri az EUMSZ 173. és 208. cikkének relevanciáját, és támogatja a három stratégiai célkitűzést (a társadalmi, gazdasági és külső dimenziókat) és a két több területet (kulturális örökséget és digitalizációt) érintő intézkedést;

39. azt javasolja, hogy a társadalmi dimenzióban „az európai kulturális örökség közös erőforrásként való védelme és népszerűsítése, közös történelmünk és értékeink tudatosítása, valamint a közös európai identitás érzésének megerősítése”rész támogassa Európa vallási örökségének védelmét és tiszteletét, és mozdítsa elő az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkében felsorolt központi értékeket;

⁽⁵⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 181/2010 fin.

40. a harmadik dimenzió (külső kapcsolatok) tekintetében: „különösen kiemeli, hogy erősebb és elmélyültebb együttműködés szükséges helyi, regionális és nemzeti szinten a nemzetközi kulturális kapcsolatok és tevékenységek támogatását célzó stratégiák kezdeményezése és kifejlesztése terén ⁽⁷⁾; továbbá úgy véli, hogy a városok közötti diplomácia előrelépést hozhat az európai kulturális identitás globális előmozdításában;

41. úgy véli, hogy a kulturális szakemberek mobilitását jobb lett volna a több területet érintő intézkedések közé sorolni, mivel ez jelentős hozzáadott értéket nyújt mindhárom dimenzió számára;

42. megismétli a kultúrával kapcsolatos adatgyűjtés és statisztikák javításának szükségességét, mert ez előfeltétele a megbízható, kutatási eredményeken alapuló szakpolitikák kidolgozásának a jövőben, valamint a jelenleg szétszórt kezdeményezések közötti tudástranszfert elősegítő stratégiai kutatási megközelítést kér, amely garantálja valamennyi ágazat lefedését a kulturális érintettekkel való együttműködés során.

Kelt Brüsszelben, 2019. február 6-án.

a Régiók Európai Bizottsága

elnöke

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁷⁾ COR-2016-05110-00-00-AC-TRA.